

Dóczi Tamás⁹³

Sportturizmus Magyarországon a számok tükrében (Sport tourism in Hungary: a quantitative approach)

Az elmúlt néhány évtized során a sport és a turizmus, két korábban is igen jelentős iparág, hatalmas fejlődésen ment keresztül. A sport és a turizmus közötti kapcsolatban rejlő potenciált a politika is felismeri, kérdés azonban, hogy a sportturizmus, ezen belül az aktív turizmus mennyire elterjedt, és mennyire *lehet* elterjedt a közeljövőben a magyar lakosság körében. Kutatásunk survey módszer segítségével, országos reprezentatív mintán készült (N=1027). Első lépésben a következő alapvető kérdésekre fókuszáltunk: (1) Mennyire elterjedt a testmozgás, illetve az utazással töltött pihenés a magyar lakosság körében? (2) Mennyire látható összefüggés a sportolási és az utazási hajlandóság között? Az eredmények alapján a sportolási és utazási szokások tekintetében négy csoportot lehetett elkülöníteni, ezek mélyreható elemzése az adatfeldolgozás második fázisában történt. A csoportok vizsgálatakor az alábbi kérdésekre kerestünk választ: (1) Hogyan jellemezhető a négy csoport társadalmi összetétele? (2) Milyen szabadidős szokások jellemzik őket? (3) Milyen a csoportok tagjainak társas kapcsolati hálója? (4) Milyenek az egészséges életmóddal, illetve ezen belül a sporttal kapcsolatos attitűdjeik? A kutatás eredményeinek elemzése arra enged következtetni, hogy az aktív turizmus társadalmi bázisa Magyarországon még nem túl széles, a magyar lakosság nagy részét alapvető életfeltételei, tehát lakóhelye, egészségi állapota és anyagi helyzete akadályozza az aktív turizmusba, és egyáltalán a tartalmas szabadidős elfoglaltságokba való bekapcsolódásban. További gondot jelent, hogy sokan nem ismerik fel az életmódbeli tényezők jelentőségét az egészségi állapot alakulásában, illetve ha a sport egészségre gyakorolt pozitív hatásait el is ismerik, sokak számára a testmozgás nem jelent örömet. Ezért fontos, hogy a testmozgással kapcsolatos pozitív tartalmú üzenetek elérjék a különböző társadalmi csoportokat. Ezekben az üzenetekben - a sokszor emlegetett egészségvédő szerep mellett - a sport, mint tartalmas és élvezetes szabadidős elfoglaltság rekreációs és társas aspektusait is érdemes lenne jobban hangsúlyozni.

Dupcsik Csaba⁹⁴, PhD

Társadalmi igény és társadalomtudományok – a romakutatások példája (Social demands and social sciences: the example of the research of the Roma)

A magyarországi társadalomtudományokat születését is megelőző felismerés, hogy a romák és nem romák kapcsolatait, a legfinomabban szólva is számos probléma terheli. Ez a problematikusság a 20. század folyamán folyamatosan éleződött, miközben a romák váltak a legnagyobb magyarországi kisebbséggé. A romák és a velük kapcsolatos „többségi” problémák iránti érdeklődés azonban egyeletlen volt: az 1890-es évtized rövid felfutása után a cigányok közel hét évtizedre szinte eltűnnek a hazai társadalomtudományos irodalomból (is).

Az érdeklődés növekedése az 1970-es évek legelején vált érzékelhetővé, de a növekedés a 20. század utolsó éveiben kezdte elérni a... – előadásom egyik témáját éppen ez a dilemma képezi, nevezetesen, hogy mégis *milyen* (mennysiségi) szintet „kell” elérnie a romák kutatásának, miért és hogyan.

⁹³ Semmelweis Egyetem

⁹⁴ MTA Szociológiai Kutatóintézet